

PERMANENTNÁ FORMÁCIA ABSOLVENTOV TEOLOGICKÝCH FAKÚLT

Mgr. Jana Lukáčová, PhD.

TÉMA V: Vybrané životné cykly

Narodenie

V islame je narodenie dieťaťa vnímané ako Boží dar. Aj preto by mali byť slová zvolania k modlitbe- *adhánu* teda aj slová *šahády*, ktoré sú súčasťou zvolania k modlitbe a prvé, ktoré dieťa započuje na tomto svete. Na jednej strane ide o dosvedčenie príslušnosti k islamu a na druhej strane je to prepojenie na moslimské spoločenstvo- *ummu*. V dnešnej dobe u moslimov nie sú aplikované viaceré typické zvyky známe z minulosti. K obradom, ktoré sa naďalej uplatňujú patria:

Obrad „dávania“ mena

- podľa sunny sa obrad dávania mena má uskutočniť do 7 dní od narodenia- moslimská prax však na druhej strane uvádza aj to, že dávanie mena sa nemá uplatniť hneď po narodení, ale až keď je jasné, že dieťa prežije;
- výber mena podlieha rozhodnutiu rodičov, častými menami sú napr. Mohamed, ale rovnako aj mená rôznych osobností islamského sveta.

Obrad obetovanie zvierat'a/strihanie prameňa vlasov- *aqíqa*

- *obetovanie zvierat'a*- akt, ktorým moslimovia chcú vzdať vďaku Bohu za milosť, ktorú im dal v podobe zvierat'a;
- *obetovanie zvierat'a*- sunna uvádza, že v prípade narodenia mužského potomka majú byť obetované dve zvieratá a v prípade ženského potomka jedno zviera- mäso z tohto obetovaného zvierat'a podáva pozvaným hosťom a rodine, ale aj pri tejto udalosti má usporiadateľ pamätať na chudobných a pri tejto príležitosti venovať časť zvierat'a (jeho mäsa) práve im;
- *strihanie prameňa vlasov*- najčastejšie sa tento zvyk aplikuje v 7. deň od narodenia dieťaťa- údajne sa viaže k dcére proroka Mohameda Fátime. Práve ona mala dať ostrihať svojich synov Hassana a Husajna a v rámci hmotnosti prameňov ich vlasov mala chudobným rozdať almužnu v striebre a zlate v hodnote hmotnosti vlasov.

Obrad obriezky

- čas vykonania tohto obradu sa odlišuje- niektorí moslimovia ho praktizujú k 7. dňu po narodení, ale nie je to iba v tento deň niekedy ju vykonávali už lekári pri narodení;
- ak sa viaže k 7. dňu spája sa s ostatnými už spomenutými zvykmi v islame;
- na druhej strane sa môže aplikovať aj v rámci ďalších významným období- niekedy sa vykonáva v detstve, v 7. roku života, alebo na začiatku puberty chlapca;
- ak sa viaže k vyššiemu veku tak je sprevádzaná prvou úlohou znalosti chlapca recitovať Korán.

Smrť a pochovávanie

Rytmus života človeka je bezvýhradne v rukách samotného Boha. S termínom smrti sa stretávame už v období spojeným s Mohamedom. Smrť v tomto živote je iba ukončením etapy tohto sveta. Človek bude na onom svete súdený na základe viery, skutkov a milosrdenstva samotného Boha.

Sunniti veria, že dušu z tela odoberá anjel smrti- '*Azrá'il*' a práve on so svojimi pomocníkmi ju privádzajú do neba.

Pohrebné obrady

- islam presne definuje ako majú vyzerat' pohrebné obrady zosnulého, kto na nich má byť prítomný aj čas, kedy je najlepšie vykonať pohreb;
- pohreb sa vykonával priamo v príbytku zosnulého alebo na cintoríne- telo zosnulého malo byť pochované čo najrýchlejšie a s časom pohrebu nie je potrebné otáľať;
- pohreb nie je miesto oplakávania zosnulého, ale pripomenutia si veľkoleposti a milosrdenstva Boha;

- moslimov aj v tomto okamihu spája viera, že zosnulý iba čaká, aby bol vzkriesený pre rajské odmeny;
- aj pri prípravách tela zosnulej osoby hrá dôležitú úlohu *tahára*- čistota- telo zosnulého je totiž umývané niekoľko krát- ide o rituálnu očistu- *ghusl*, ktorú vykonávajú osoby rovnakého pohlavia;
- telesná schránka zosnulého má byť uložená do každodenného oblečenia, ktoré má zvyčajne bielu farbu;
- moslimovia, ktorí sa zúčastnia púte do Mekky si často so sebou prinášajú aj vodu zo studne Zamzam a práve touto vodou je telo pokropené aj pred uložením do hrobu;
- pohrebné modlitby zvyčajne vedie imám a počas nich recituje *takbír*, rôzne modlitby (medzi nimi aj *Fátihu*).

LITERATÚRA:

AL- SBENATY, A.: *Islam – viera a náboženstvo*. Bratislava: ALJA, s. r. o., 2002.

BOUŠEK, D.: Pohřbívání a návštěva svatých míst v Syropalestíně ajižubovského a mamluckého období. In: OSTŘANSKÝ, B. (ed.): *Smrt, hroby a záhrobí v islámu*. Praha: Academia, 2014.

DENNY, F. M.: *Islám a muslimská obec*. Praha: Prostor, 1999.

MALECKÁ, J.: *Narození, svatba a pohřeb v sunnitském islámu*. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav evropské etnologie, 2014.

MENDEL, M.: *Muslimové a jejich svět. O víře, zvyklostech a smýšlení vyznávačů islámu*. Praha: Dingir, 2016.

MENDEL, M.: *Náboženství v boji o Palestínu. Judaismus, islám a křesťanství jako ideologie etnického konfliktu*. Brno: Atlantis, s. r. o., 2000.

OSTŘANSKÝ, B.: *Malá encyklopédie islámu a muslimské společnosti*. Praha: Nakladatelství Libri, 2009.

OSTŘANSKÝ, B.: Smrtí nic nekončí. In: OSTŘANSKÝ, B. (ed.): *Smrt, hroby a záhrobí v islámu*. Praha: Academia, 2014.

PAVLINCOVÁ, H. – HORYNA, B. (ed.): *Judaismus, křesťanství a islám*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2003.
